

Ruim baan voor oorspronkelijk spelen, sporten en ontmoeten!

Speelvisie Nieuwegein ▶

Nieuwegein

2019
2029

Visie

Ruim baan voor oorspronkelijk spelen, sporten en ontmoeten. Dat is wat uit de consultatie van kinderen, bewoners en professionals komt. De oorsprong van spelen is daarbij vrijheid, het zelf beslissen waar je gaat en wat je doet. Liefst niet alleen maar samen met buurtkinderen, klasgenoten of andere vriend(inne)tjes. Ook nu moet hiervoor alle ruimte zijn. Dus ruim baan!

Wat is oorspronkelijk spelen? Dat kan het best beantwoord worden door terug te denken aan waar je zelf buitenspeelde toen je 10 jaar was. Bij alle verzamelde beste herinneringen tijdens het opstellen van de visie kwamen steeds vier kernpunten van oorspronkelijk spelen naar voren:

1. Naar buiten de tuin (als deze groot is) en de buurt in.
2. Samen spellen doen zoals balletje trappen, blikspuiten en speurtochten door de buurt.
3. Lekker kunnen struinen in bosjes, op veldjes en langs het water.
4. Een unieke speciale speelplek of een bijzonder toestel.

Waarom ruim baan? Nou, eigenlijk omdat we vast zitten in ons gebruikelijk denken en handelen. Speeltoestel kapot, nieuw toestel erin. En dan verandert er natuurlijk weinig. Ruim baan is dat we er ook echt voor verandering gaan. Dat we ruimte maken voor de beste speelherinneringen voor onze kinderen. Wat de gemeente van de ouders en bewoners vraagt, is dat de kinderen ruim baan krijgen om hun eigen oorspronkelijk spel te zoeken en vinden.

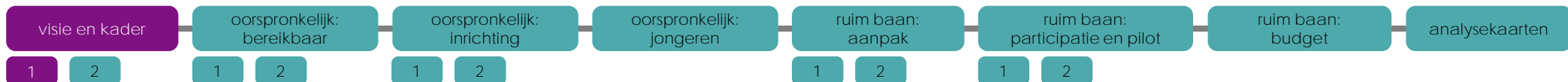
Onderweg zullen er drempels zijn, zoals het bekende achterlaten, maar kunnen ook tussenstations worden ingebouwd om wat te wennen aan de veranderingen en alvast te genieten van het feit dat het toekomstbeeld al een stukje dichterbij komt. Want de reis is er niet een van een dag, maar meer een van jaren.

Hoe zijn we tot deze visie gekomen?

Om te komen tot deze visie op spelen voor Nieuwegein is ingezet op de kracht van verschillende doelgroepen: extern de bouwspeeltuinen, wijkplatforms, buurt sportcoaches, jongerenwerk en bewoners. Intern de gemeentelijke beleidsvelden (groen, grijs, blauw, welzijn en leefbaarheid). Zij kennen Nieuwegein goed en samen met de projectgroep is een eerste speelvisie uitgewerkt. Deze visie is getoetst met een RIA bij leden van de gemeenteraad, diverse geïnteresseerde bewoners en vertegenwoordigers van het wijkplatform. Zij kunnen zich vinden in de visie: Ruim baan voor oorspronkelijk spelen! De visie en het kader zijn daarna uitgewerkt.

Vervolgens is het kader in de pilotbuurt Zandveld getoetst bij de kinderen, jongeren, ouders/verzorgers en overige bewoners en gebruikers. Dit heeft geleid tot een toekomstbeeld voor Zandveld en maatregelen om samen voor te gaan.

Visie als kader

Deze speelruimtevisie zorgt voor een eerlijke verdeling van speelruimte over alle doelgroepen (ook die met een handicap) en buurten, een veelzijdig speelaanbod en duidelijkheid over de gezamenlijke aanpak. Het is een kaderstellend document waarin helder wordt wat er verwacht kan worden van de gemeente en wat de gemeente verwacht van haar inwoners. Het borgt ook invulling aan de vier kernpunten uit de consultatie.

Het kader is zo bedacht dat iedere buurt de mogelijkheid heeft om hieraan een maatwerk invulling te geven in de eigen woonomgeving. Hier is rekening gehouden met de Omgevingswet. Gemeente en bewoners kunnen samen aan de slag. Het kader zorgt ervoor dat initiatieven altijd mogelijk blijven en het aanbod wel veilig en beheersbaar is en blijft.

De visie stelt kaders aan:

Oorspronkelijk:

1. Oorspronkelijk spelen is bereikbaar en eerlijk verdeeld
2. De inrichting van de speelruimte maakt oorspronkelijk spelen mogelijk
3. Jongeren horen erbij; zij mogen en kunnen ontmoeten en sporten

Ruim baan:

4. Welke aanpak zorgt voor de uitwerking van deze visie naar buiten
5. Participatie dient als toets en inspiratie- en informatiemoment, pilot Zandveld
6. Om het beleid te realiseren is er borging van middelen

Omdat ieder kind uniek is, streeft de gemeente naar een breed aanbod, waaruit alle kinderen lekker zelf kunnen kiezen wat ze willen doen bij het buiten spelen, sporten en ontmoeten. Eerst dicht bij huis, maar als ze ouder worden ook steeds verder weg. Laten we samen kinderen de ruimte geven zichzelf te ontwikkelen, vanuit hun oorsprong, om te leren van vies worden en pijnnetjes hebben, ruzies oplossen, regels afspreken en vriend(inn)en maken en het beleven van hoe de buurt en de seizoenen werken. Wat de gemeente van de ouders en andere bewoners vraagt is dat de kinderen de vrijheid krijgen om de mogelijkheden tot oorspronkelijk spelen te zoeken.

Mooie speelherinneringen maken mooie mensen.

Leeswijzer

Dit is een rapport gemaakt om digitaal te lezen. Onderaan de pagina staat een navigatiebalk. Hierin staan de **kaderthema's** waarin de visie ruim baan voor oorspronkelijk spelen, sporten en ontmoeten is uitgewerkt. Door er op te klikken verschijnt de betreffende pagina. Lekker scrollen is ook een optie.

De pagina's zijn op zich los van elkaar te lezen. Waar van belang wordt verwezen naar andere pagina. Het kaartmateriaal is te vinden onder de knop analysekaarten.

Een dikgedrukte en onderstreepte tekst is een link naar filmpje of andere pagina in het rapport. De weg kwijt? De boomhut is altijd terug naar het begin.

1. Bereikbaar

We onderscheiden speelbuurten. Een **speelbuurt** is een gebied waarbinnen kinderen tot een jaar of 12 (basisschooljeugd) buitenspelen. Grenzen zijn drukke wegen, een trambaan, een watergang en grote oversteekgebieden zoals een park of kantoreengebied. Binnen deze speelgrenzen moet er voor deze kinderen voldoende aanbod zijn. In de speelbuurt moet je eigenlijk alle speelmogelijkheden hebben die nodig zijn om gezond op te groeien en mooie speelherinneringen te maken. Dit vraagt om een speelruimteplanning op buurtniveau die niet alleen nu, maar ook in de toekomst aansluit op de bevolkingsontwikkeling.

Bereikbaar en eerlijk verdeeld

Bereikbaar is dat iedereen in de buurt die gave plek heeft waar je heen kunt, maar ook veldjes, bosje, stoepen en pleintjes waar je je eigen spellen kunt doen (informele speelruimte). Lekker voor je huis op de stoep stoepkrijten of met je fietsje en dan ouder wordend steeds verder op pad de buurt in hutter bouwen in het plantsoen of potje voetballen op het veld.

Jonge kinderen doen dit eerst onder begeleiding en leren zo de weg in de buurt. Bereikbaar is ook eerlijk verdeeld. Daar waar meer kinderen zijn of minder informele speelruimte is, wordt er wat meer speelruimte wordt aangeboden. Daar waar die gave plek wat verder weg ligt, ligt ook een extra plekje dichterbij.

Uitgangspunt is dat iedere speelbuurt een grote, als het kan centraal liggende, **buurtplek** heeft. Hier is de ontmoetingsplek voor de buurt en staan voorzieningen voor alle leeftijden om te spelen, bewegen en ontmoeten. Ze hebben een sociaal-maatschappelijke functie. Het is altijd leuk om hierheen te gaan en er zijn eigenlijk altijd kinderen om samen mee te spelen. Deze plekken zijn er al en kunnen met een aangepaste inrichting gaan functioneren als een buurtplek. De jeugd vindt de schoolpleinen vaak een belangrijke buurtplek. De gemeente biedt deze plekken aan en vervangt en onderhoudt hier de toestellen. Enkele buurtplekken liggen voor een deel van de buurt iets verder weg. Daarom liggen juist daar ook steunplekken dichterbij huis.

De **steunplekken** in de buurt zijn er om te voorzien in specifieke behoeften. Bijvoorbeeld een jeu-de-boulesbaan voor ouderen, een extra trapveldje voor de jeugd en jongeren of een plekje met speeltoestellen voor kleinere kinderen. Ze zijn naast de buurtplekken nodig voor voldoende aanbod en een eerlijke verdeling over kinderen en buurten. De gemeente biedt deze plekken aan en vervangt en onderhoudt hier de toestellen.

Overzichtstekening:
grenzen speelbuurten en buurtplekken

visie en kader

1 2

oorspronkelijk:
bereikbaar

1 2

oorspronkelijk:
inrichting

1 2

oorspronkelijk:
jongeren

1 2

ruim baan:
aanpak

1 2

ruim baan:
participatie en pilot

1 2

ruim baan:
budget

analysekaarten

Niet alle huidige plekken zijn buurtplekken of steunplekken. Daarom worden in de buurten ook **initiatiefplekken** onderscheiden. Dit zijn de plekken die niet meteen nodig zijn voor een eerlijke verdeling over kinderen en buurten, maar er nu wel liggen. De speeltoestellen op deze plekken zullen naar de toekomst toe wel onderhouden worden, maar niet meer automatisch vervangen worden. De inrichting van deze plekken gaat afhangen van initiatief in de buurt en daarmee ook de specifieke behoeften in de buurt. Is er geen initiatief dan blijft er wel informele speelruimte met een enkele speelaanleiding. Zo kan ook een pleintje of veldje waar nu geen speelaanleidingen zijn een initiatiefplek worden.

Leeftijdscategorie:	kinderen 0 t/m 5 jaar	jeugd 6 t/m 11 jaar
afstand tot woning/actieradius	100 -150 meter	300 - 400 meter
minuten lopen	3 minuten	7 minuten
informele speelruimte	20m2 / 1 kind, tuin, stoep, grasstrook aansluitend aan woning	100m2 / 5 kind, iets groter veldje, pleintje of bosjes iets verder weg mag
buurtplek	1 per speelbuurt	1 per speelbuurt
aanvullende steunplek	30 kinderen in actieradius en/of meer dan 3 minuten lopen	70 kinderen in actieradius en/of meer dan 7 minuten lopen
extra speelruimte initiatiefplek	overal waar initiatief is	overal waar initiatief is

Naast de buurtplekken en de steunplekken zijn er verspreid over de stad een aantal **bovenwijkse** plekken. Dit zijn grote plekken waar je heengaat voor een specifieke activiteit en waar je langere tijd kunt zijn. Denk aan grote skatebanen of sportplekken, avontuurlijke natuurspeelplekken met water, bouwspeeltuinen waar je kan timmeren en zagen of andere grote speelplekken met vergelijkbare aantrekkingskracht. Deze plekken zijn er nu al en worden niet specifiek gepland. Per keer als er een initiatief of mogelijkheid is wordt gekeken of dit haalbaar is.

Eigenlijk zijn alle speelplekken er nu al maar zijn ze niet ingericht op hun functie. Door dit wel te doen wordt binnen de zelfde ruimte veel extra speelwaarde gerealiseerd. De informele speelruimte verschilt sterk per buurt. Daar is vaak niet veel aan te doen. Waar weinig ruimte is voor struinen en huttenbouw is een groene inrichting op de speelplekken van belang. Waar veel verkeersdruk is van rijdende en parkerende auto's moet hiervoor extra aandacht zijn bij de **aanpak** en uitwerking in de buurt. Een voorbeeld hiervan is pilot Zandveld.

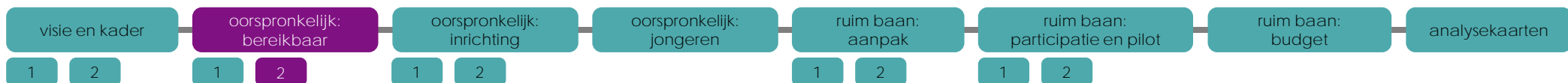
Analyse

Er is een analyse gemaakt ten behoeve van de speelruimteplanning. Hiervan zijn **wijkkaarten** gemaakt. Als eerste zijn de **speelbarrières** in beeld gebracht en daarmee de speelbuurten. Vervolgens is de grootste en/of meest geschikt gelegen plek aangewezen als **buurtplek**.

Daarna is bepaald welke steunplekken nodig zijn. Hiervoor is eerst gekeken naar de **ruimtelijke opbouw**. Want met veel klimbomen en grote grasvelden zijn er minder klimtoestellen en aangewezen trapvelden nodig. Als er veel stoepen en pleintjes zijn is alle speelruimte beter bereikbaar. Tegelijkertijd is ook gekeken naar de **kinderdichtheid**. Bij meer kinderen is er meer vraag. **Steunplekken** zijn dan een plek dichtbij als de buurtplek te ver is. Extra plekken bij veel kinderen of extra sport als dit niet past op de buurtplek of als er veel jeugd is.

Alle overige plekken zijn als **initiatiefplekken** aangegeven.

Dit is een advies op basis van onderzoek. Ruilen tussen steunplek en initiatiefplek kan en mag als de buurt hier in zijn geheel achter staat en dit niet ten koste van de kinderen gaat.

2. Inrichting

Bij **oorspronkelijk spelen** hoort een ruimte waar altijd iets nieuws te ontdekken valt (diversiteit) en/of een nieuwe uitdaging aangegaan kan worden. Niet alleen op de speelplek, maar ook gewoon op het pleintje bij huis, in het groen, op de straat of langs de watergang. Dit vraagt om een andere kijk op de inrichting van de openbare ruimte en de speelplekken. En wel een kindvriendelijke: op ooghoogte 1 meter.

De huidige inventaris aan speeltoestellen biedt weinig variatie aan speelmogelijkheden. De kinderen zijn hierover duidelijk: het is weinig uitdagend en er is weinig afwisseling. Kortom saai.

De kinderen van de basisschool hebben het liefst een grote buurtplek met veel verschillende en uitdagende toestellen. Vanaf een jaar of 8 á 9 jaar mogen zij zeker 5 minuten lopen of fietsen van huis. De rest van de tijd spelen ze zo dat ze vooral de ruimte nodig hebben: hutten bouwen, skaten, verstoppertje, speurtocht en nog veel meer. Hiervoor hebben ze stoepen, bosjes, pleintjes en veldjes nodig en willen ze niet weggestuurd worden bij het spelen.

Uitgangspunt is dat iedere speelbuurt recht doet aan oorspronkelijke speel herinneringen en wensen van de kinderen. Hieraan wordt aandacht besteed bij zowel de inrichting van de openbare ruimte en speelplekken als bij de participatie. De gemeente gaat bij inrichting een checklist oorspronkelijk spelen gebruiken en deze vooral samen met de kinderen verder invullen.

Op een speelplek met alleen vaste speeltoestellen in een vlakke ondergrond is weinig diversiteit en als dit kleine lage toestellen zijn ook weinig uitdaging. Dit kan anders door meer variatie en uitdaging aan te brengen en de omgeving van de speelplekken erbij te betrekken. Dan komen ook meer kinderen tot hun recht.

Naast oorspronkelijk spelen kan de inrichting van de speelruimte ook bijdragen aan klimaatadaptatie. Denk aan bomen en struiken tegen hittestress en infiltratie van regenwater in speelwadi's met stapstenen erover. Ook kan met hergebruik (rvs glijgoot van combitoestel wordt taludglijbaan) en natuurlijke materialen prima invulling gegeven worden aan circulaire doelstellingen.

Checklist

Samen met de buurt kan een checklist oorspronkelijk spelen worden gemaakt om te kijken of de speelruimte in de buurt en op de plekken nog leuker kan. Onderdelen van deze checklist zijn:

1. De plek biedt ruimte voor verschillende type kinderen en spell! *Er zijn kinderen die de open ruimte zoeken en wild willen ravotten, kinderen die rustig willen toekijken of uitrusten en hiervoor een zitplekje, kinderen die van activiteiten houden en deze zelf verzinnen op en om de speeltoestellen en kinderen die iets willen maken met dingen die ze buiten tegenkomen.*
2. Op de plek kan je goed samen spelen! *Is er een logische zoning, stimuleert de inrichting tot samenspel, heb je elkaar nodig en is er een competitief element? Kunnen andere doelgroepen ook meedoen?*
3. De plek en de omgeving zijn gevarieerd ingericht! *Denk aan verschillende soorten groen en verharding met verschillende functies en probeer water toe te voegen. Denk ook aan hoog en laag, nat en droog, warm en koud, hard en zacht, veilig en risicovol, langzaam en snel etc.*
4. Er is voldoende uitdaging! *Kan je de volgende keer meer, beter, harder of hoger, valt er te durven, is het uniek in de buurt, zijn er meerdere sporten te doen kan ik iets maken of afbreken etc.?*
5. Iedereen kan meedoen! *Is de plek bereikbaar en zijn de voorzieningen bereikbaar en toegankelijk voor gebruikers met diverse soorten handicaps zodat er inclusief gespeeld kan worden?*

Hoe meer dingen je kunt tellen die je er kunt doen, hoe beter de speelplek! Een voorbeeld of hulpmiddel is [hier](#) te vinden.

visie en kader

1 2

oorspronkelijk:
bereikbaar

1 2

oorspronkelijk:
inrichting

1 2

oorspronkelijk:
jongeren

1 2

ruim baan:
aanpak

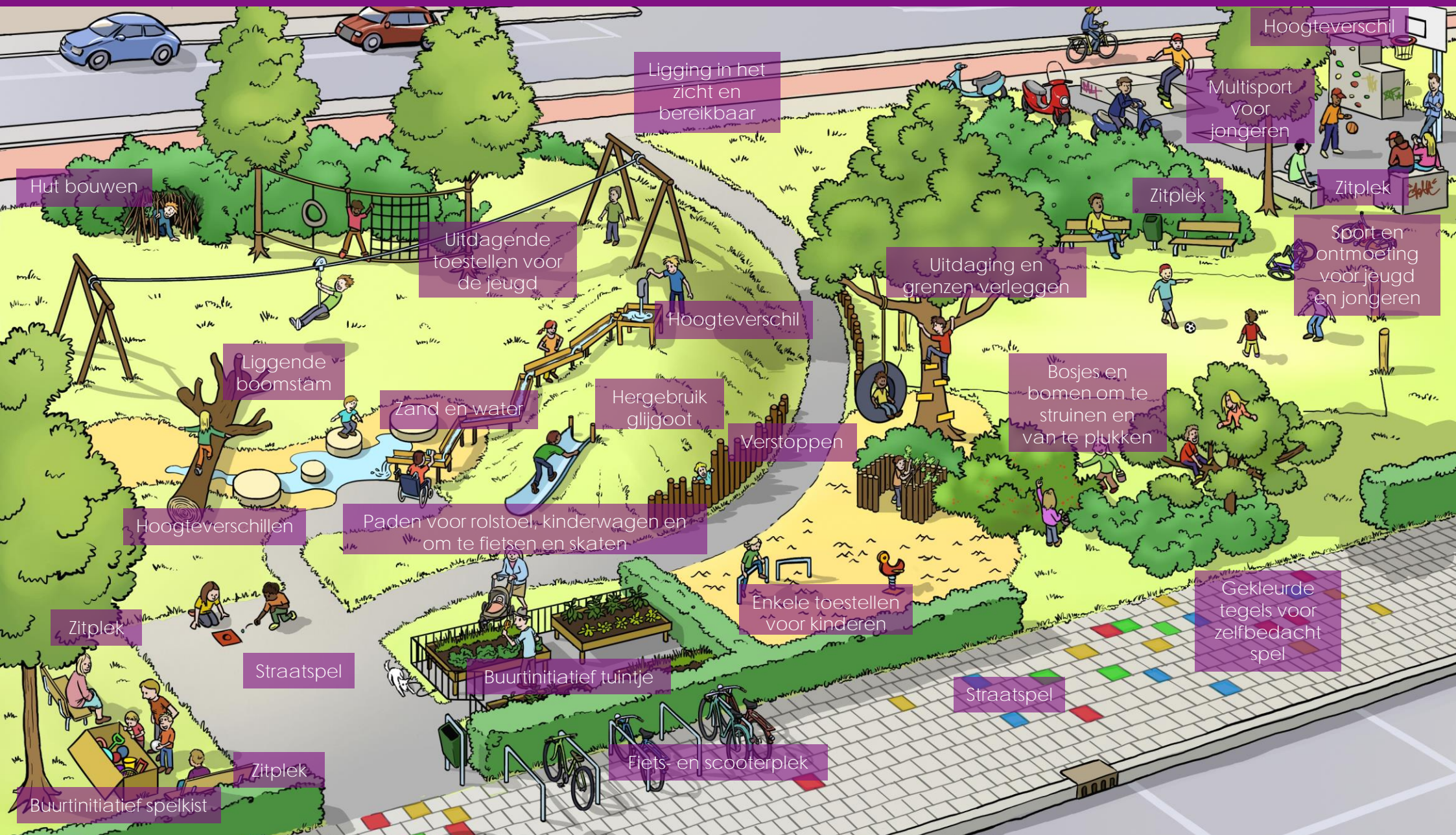
1 2

ruim baan:
participatie en pilot

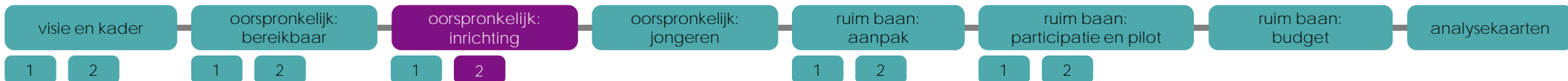
ruim baan:
budget

analysekaarten

BUURTPLEK INGERICHT VOOR OORSPRONKELIJK SPELEN

Je kan op een plek als dit wel meer dan 100 dingen doen. Ook groene schoolpleinen en directe omgeving zouden deze functie kunnen vervullen.

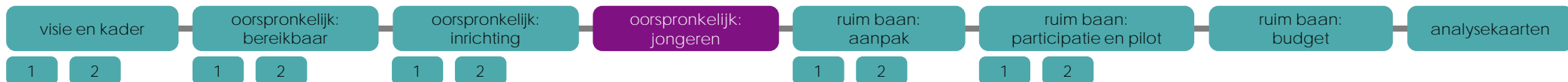

3. Jongeren

De speelruimte is er voor iedereen, in eerste instantie voor de kinderen. Hieronder vallen ook jongeren van 12 tot en met 18 jaar. Zij hebben behoefte aan voldoende beweeg- en ontmoetingsruimte en vooral ook aan eigen plekken. Zie ook de kaart met toelichting.

Leeftijdscategorie:	jongeren 12 t/m 18 jaar
afstand tot woning/actieradius minuten lopen	n.v.t. komen overal maar in eigen wijk ook sport en ontmoeting n.v.t. fietsen of scooteren overal heen als ze willen/het aantrekkelijk is
informele speelruimte	voor iedere 15 jongeren een plek, 50% is eigengekozen plekken en regelt zichzelf, 30% is bankjes en andere zitaanleidingen in de openbare ruimte (What's Up), 20% geformaliseerde ontmoeting liefst gecombineerd op de sportplekken (Stay Around)
formele plek	per 100 jongeren een sportplek, variërend van eenvoudig trapveld tot multifunctioneel sportplek met liefst een Stay Around ontmoetingsplek en minimaal een What's Up ontmoetingsplek en per 500 jongeren een verwijfplek wat verder van de woningen (No Problem)
aanvullende steunplek	extra trapveld of sportplek bij veel jeugd en jongeren in een wijk (zie tabel)
extra speelruimte initiatiefplek	overal waar initiatief is

Jongeren zijn niet gebonden aan speelbuurten maar komen overal. Ze vinden een veldje en ontmoetingsplek in eigen wijk wel fijn. Dit kan zijn op een buurtplek of steunplek, als er maar zit aanleidingen zijn of iets te doen is. Ook bankjes op routes naar winkelcentra voor senioren of recreatieroutes zijn voor hen prima plekken. Genoeg plekken betekent genoeg natuurlijke spreiding en keus voor de jongeren. Met voldoende kleinere en grotere plekken blijkt keer op keer de overlast beperkt te kunnen worden. Door dit evenredig te spreiden over alle wijken worden niet buurwijken met eventuele problemen opgezadeld. Ook het gebruik van mobiele voorzieningen kan daarin bijdragen. Door plekken verschillend van uiterlijk te maken met een goede basisinrichting, heeft deze meer eigenheid voor de groep die daar tijdelijk zit (seizoenen). Een gevarieerde inrichting geeft jongeren iets te kiezen afhankelijk van hun interesse en de groepssamenstelling: een trapveld om te voetballen, een skate- of calisthenicsplek voor andere sporten, een ontmoetingsplek voor het zoenen met hun vriend(in) enzovoorts. Naar naar wens van de jongeren kunnen er dan elementen bijgeplaatst worden of voorzien van een andere kleur. Bij de grotere sportplekken kunnen gemakkelijk ook andere doelgroepen aanhaken voor het sporten. Denk aan individuele sporters maar ook verenigingen (bijv. bootcampclub).

4. Aanpak

Insteek is het aanpakken van een hele speelbuurt. Dat maakt het mogelijk om los te komen van het gesprek over toestel of plek en te gaan voor goede samenhang van de speel-, sport- en ontmoetingsruimte buurtbreed. Dit houdt wel in dat bewoners iets verder moeten kijken dan alleen de plek voor hun deur.

Bij aanpak 1. en 3. wordt samen met bewoners een eindbeeldschets gemaakt van de speelbuurt en de maatregelen die nodig zijn daar te komen. Ook maatregelen met betrekking tot groen, grijs en blauw, sport, welzijn en leefbaarheid in relatie tot spelen worden daarbij meegenomen. Aanpak is vanuit drie sporen:

1. Speelbuurtaanpak vanuit vervangingsbehoefte

Uit de inspectie komt naar voren dat speeltoestellen aan vervanging toe zijn (door leeftijd of onveiligheid). Het streven is echter zo min mogelijk toestelgewijze aanpassingen te doen zonder te kijken naar de samenhang van plekken in een speelbuurt. Daarom wordt een vervangingsplanning gemaakt per speelbuurt, waarbij een speelbuurt circa iedere 7 à 8 jaar weer aan bod komt. De buurten met oudere toestellen hebben daarbij hogere prioriteit. Zo wordt in kleinere stappen gewerkt naar het toekomstbeeld en is er ook ruimte voor actuele ontwikkelingen.

De gemeente geeft bij deze **speelbuurtaanpak** aan welk deel van de financiering zij draagt voor de inrichting het beheer en de aanschaf van sport- en speeltoestellen. Hierin zit het bedrag voor vervanging van alle toestellen die in de navolgende jaren aan vervanging toe zijn. Verder geeft zij aan wat zij kan toestaan dat bewoners doen binnen de gemeentelijke kaders van ruimte, wet en veiligheid. Ook zal de gemeente er in het proces voor zorgen dat de maatregelen een eigenaar krijgen en dat er een fasering is.

2. Initiatieven

Als bewoners of andere betrokkenen met een initiatief komen kan dit altijd ergens een plek krijgen. De buurt kan aangeven welk gebruik waar wenselijk is. Het speeltoestel is daarbij ondergeschikt. Dit kan namelijk ook een tuintje, een picknicktafel, een plekje met zand, bosjes en takken of een verhard pleintje met pleinplakkers zijn. De initiatiefnemers krijgen ontwerp-ondersteuning, inspiratie en afhankelijk van de locatie soms ook een budget. Kan best zijn dat er dan toch een speeltoestel blijft of komt. Voorwaarde daarbij is dan dat de bewoners inspectie en onderhoud afkopen bij de gemeente.

Planningscyclus

De huidige speeltoestellen gaan ongeveer 21 jaar mee en met de circulaire doelstellingen voor Nederland wordt dit misschien wel 28 jaar. Maar natuurlijke speelaanleidingen halen ongeveer 7 jaar en wat goedkopere toestellen ongeveer 14 jaar.

De doelgroepenopbouw bestaat uit 6 à 7 jaar (0 tot en met 5 jaar is 6 jaar en 12 tot en met 18 jaar is 7 jaar). Dit houdt in dat na deze 6 à 7 jaar de kleinere kinderen groot zijn en er in grote lijnen andere behoeften zijn. Ook zijn er in deze periode wel verhuizingen geweest en daardoor nieuwe betrokkenen of zijn er nieuwe trends.

Door te kiezen voor een planningscyclus van iedere 7 jaar kan gemakkelijk worden aangesloten op zowel de vervanging van toestellen als de behoeftewijzigingen. Zo kan in drie cycli van 7 jaar toegewerkt worden naar het eindbeeld (21 jaar).

In de eerste ronde wordt de eindbeeldschets gemaakt en daarna wordt deze één keer per 7 jaar vernieuwd.

Globaal worden de volgende stappen gevolgd:

1. *initiatief analyseren en toetsen aan een eventuele eindbeeldschets met maatregelenkaart van de buurt en of de analyse en het kader uit de speelruimtevisie.*
2. *met initiatiefnemers in gesprek om het initiatief te bevragen naar korte- en lange termijn-behoeften en uit te zoomen naar speelbuurniveau (4 jaar later vaak al kinderen weer ouder en andere behoeften) voor henzelf, maar ook vanuit invalshoek van andere buurtbewoners en bevolkingsgegevens.*
3. *schetsen financiële kaders soms is cofinanciering mogelijk bijvoorbeeld omdat er wordt gekozen voor een plek waar meer kinderen er gebruik van kunnen maken, er heel veel kinderen (doelgroep plek) wonen, dit een buurtplek is of als bewoners heel veel in zelfwerkzaamheid doen.*
4. *aanwijzen initiatiefplek op de plek binnen een speelbuurt waar het initiatief het beste past (dit kan dus gewoon blijven zoals het originele initiatief maar door gesprek ook elders zijn op bijvoorbeeld een meer centraal gelegen plek).*
5. *planvorming door initiatiefnemers waarna de gemeente het plan toetst en de uitvoering voor de initiatiefnemers oppakt om zo goede kwaliteit en veiligheid te borgen.*

3. Ruimtelijke projecten

Deze speelruimtevisie kan prima als uitgangspunt meegegeven worden in ruimtelijke projecten. Spelen wordt daarmee een volwaardig onderdeel van het project. Voorwaarde is dat de stem van de kinderen wordt gehoord en de input vanuit de speelruimteanalyse serieus wordt meegewogen. In principe moeten na gereedkomen van het project de eerste 7 à 8 jaar geen grote speelmaatregelen meer nodig zijn en moet er een maatregelenkaart voor spelen liggen.

De buurtplek, steunplek en initiatiefplek worden door de gemeente geïnspecteerd en onderhouden zodat de veiligheid is geborgd. Afhankelijk van het initiatief op een plek doen bewoners aanvullend onderhoudswerkzaamheden die bijvoorbeeld de beeldkwaliteit verhogen of extra speelmogelijkheden geven.

Indien een toestel zo onveilig of kapot is dat het vervangen moet worden, en het toestel is een belangrijke speelwaarde op de plek, zal dit op buurtplekken en steunplekken ook buiten de cyclus worden gedaan. Op initiatiefplekken zal dit niet zo zijn. Hier zal de gemeente de situatie terugkoppelen aan de initiatiefnemers en samen met hen kijken naar de beste oplossing. Hierbij kan het zijn dat het toestel wel eerst verwijderd wordt als het niet meer veilig gemaakt kan worden of dit veel te duur is.

Verwachtingsmanagement

Een soepel verloop en doen slagen van de aanpak ligt in goed verwachtingsmanagement richting bewoners waarbij de Wijkcoördinatoren een grote rol spelen. Om dit goed te kunnen doen moet de eigen organisatie onderliggende visie en kader kennen en kunnen uitdragen. In de pilot Zandveld is hiermee een begin gemaakt.

Er zijn drie grote veranderingen:

- 1) Focus minder op toestellen en meer op wat wij kunnen doen en wat is daar voor nodig. En vooral kinderen hierbij aan het woord laten.
- 2) Niet toestelgewijs of plekgewijs werken maar buurtgewijs, zodat de relatie tussen plekken meer aandacht krijgt.
- 3) Integrale benadering speelruimte door de rol van groen en grijs als belangrijke speelwaarde en bereikbaarheidscriterium te onderkennen.

De huidige inrichting is voor veel mensen het referentiebeeld voor speelruimte. Door het laten zien van andere inrichtingsvoorbeelden, te vertellen hoe kinderen zich ontwikkelen en kinderen zelf te laten vertellen wat ze leuk vinden, worden betrokkenen voorzien van inspiratie en speekennis. Dit maakt het gemakkelijker om gezamenlijk te werken aan een initiatief of aan de eindbeeldschets en maatregelenkaart.

5. Participatie

Participatie met betrokkenen is de kern van een goede uitvoering ('Ja mits' in plaats van 'Nee tenzij'). Het kader zoals in onderliggende visie beschreven is daarbij een handig startpunt.

Vooraf **kinderen** zijn van belang bij het toetsen van de speelbuurtgrenzen en het controleren of de buurtplekken ook echt hun belangrijkste speelplekken zijn, en ze daar ook kunnen en mogen komen. Verder weten de kinderen als geen ander wat belangrijk huttenbouwgroen is, de trapveldjes zijn en waar het op straat gevaarlijk is. Ook kunnen ze prima aangeven welke speelmogelijkheden ze missen in hun buurt of wat de trends zijn. Kortom een schat aan informatie die niet links kan blijven liggen bij uitvoering van deze visie. Laat de kinderen vooral (mee)beslissen over de speelmogelijkheden. Zij zijn immers de belangrijkste gebruikers!

De **ouders en omwonenden** zijn de tweede kring rondom de speelplek. Hun betrokkenheid is van belang, want initiatieven zijn te ingewikkeld voor kinderen alleen. Ook deze groep heeft veel informatie over de leefbaarheid, veiligheid en het gebruik van de plekken en de buurt; want zij komen op de plekken met hun kinderen of kijken er op uit. Door interactieve bevraging komt veel informatie boven tafel en kan ook de betrokkenheid worden verhoogd. Laat deze groep vooral (mee)beslissen over hoe het eruit ziet en wat er extra kan als ze bijdragen in geld of tijd.

Per project of buurtaanpak zullen ook **andere betrokkenen** van belang zijn. Denk aan scholen, bouwspeeltuinen, wijkplatforms, buurt sportcoaches, jongerenwerk en overige bewoners. Door per buurtaanpak een eenvoudig projectplan te maken, wordt voor de start van het project een maatwerk aanpak geformuleerd. Op deze manier sluit de werkwijze altijd optimaal aan op de tijd en de buurt. Ook kunnen verantwoordelijkheden dan worden gespreid en acties verdeeld.

De gemeente faciliteert participatie met betrokkenen. Of het nu gaat om een speelbuurtaanpak of een initiatief dit maakt niet uit. De gemeente legt duidelijk uit wat onderliggende visie en kader in houden en hoe dit ervoor zorgt dat ieder kind aanbod heeft. Gemeente informeert betrokkenen over de speelruimte-inrichting en de mogelijkheden bij initiatieven. Zij inspireert hierbij met leuke werkvormen, veel beeldmateriaal en door ontwerpende en realiserende partijen te betrekken die dezelfde visie mede uitdragen. Verder zal zij opkomen voor de belangen van de mensen die niet in staat zijn te participeren door bijvoorbeeld ziekte of handicap.

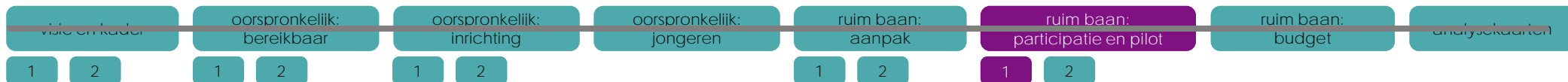
Lange termijn versus korte termijn

Uitgangspunt is dat de buurtplekken worden opgewaardeerd en steun- en initiatiefplekken aangepast of uitgekleeft afhankelijk van de vervangingssituatie, veiligheid, actuele kindersituatie en bewonersinitiatieven. Daarom wordt eerst met kinderen en overige bewoners getoetst of de speelbuurtgrenzen kloppen en de juiste plekken zijn aangewezen als buurtplek, steunplek en initiatiefplek.

Omdat de eindbeeldschets en maatregelenkaart over de lange termijn gaan, hoeft niet alles al gelijk compleet uitgewerkt te zijn. Er kan gewerkt worden met deelprojecten waarop mensen kunnen aanhaken. Dit houdt in dat ook op een later moment ruimte blijft voor initiatieven.

Afhankelijk van de tijd, middelen, kennis en het netwerk van betrokkenen krijgt een deelproject vorm. Het mooie van werken in deelprojecten en in kleine stappen is dat iedere stap er weer een is die de buurt dichtert bij het eindbeeld brengt.

Ook is het een voordeel dat geld van de gemeente als cofinanciering kan dienen indien bewoners een subsidie willen aanvragen. Een ontwerp kan bijvoorbeeld al gemaakt worden, terwijl de uitvoering in gedeeltes kan plaatsvinden zodra er budget is. Zo blijft iedereen betrokken

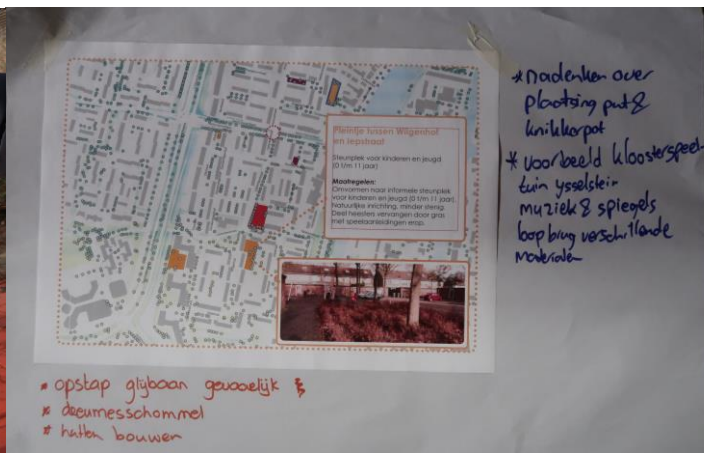
Pilot Zandveld

In Zandveld is onderliggende speelruimtevisie als kader getoetst. Er is een kinderrondgang en een uitgebreide interactieve enquête gehouden. De resultaten hiervan zijn verwerkt op een concept maatregelenkaart en daarna is een buurtavond georganiseerd om deze uitkomsten te toetsen. Hieruit is een definitieve eindbeeldschets en maatregelenkaart voor Zandveld gekomen.

Samen met kinderen is rondgegaan in de buurt. De speelbuurtgrenzen bleken daarbij goed te kloppen en de kinderen komen zelfs verder vanaf een jaar of 8 à 9. Ook de aangewezen buurtplek komt overeen met wat voor de kinderen de buurtplek is. Verder hebben de kinderen aangegeven wat ze van de speelplekken vinden. Deze methode werkt goed voor het toetsen van de analyse. Verder wordt in de rondgang het oorspronkelijk spelen weer bevestigd doordat veel speelopmerkingen gaan over spelen in het groen.

Onder bewoners is buurt breed een bevraging gehouden in de vorm van een digitale enquête waarbij ook een stukje informatie was ingebouwd en ze zelf ook plekken en routes konden aangeven op kaart. Hiermee werd veel informatie boven tafel gehaald over goede en minder goede plekken.

Op een centrale buurtavond is alle input vertaald naar maatregelen en is samen met bewoners gewerkt aan het opstellen van een maatregelenkaart voor de buurt.

Leerpunten aanpak

Naar aanleiding van de pilot in zandveld zijn er een aantal leerpunten:

1. De kinderen zijn goud waard. Zij kennen de buurt als hun broekzak. Leen 60 minuten een groep bovenbouwers van een school ga de buurt in en je hebt een schat aan informatie en de basis van je analyse getoetst.
2. De ouders en andere buurtbewoners zijn moeilijker te betrekken. Voor rondwandelen was geen animo. De interactieve enquête had grote respons en er kwam veel nuttige informatie uit. In de enquête was ook ruimte voor voorlichting en dat werkte goed.
3. Een centrale avond blijft lastig. Opkomst was niet hoog, mogelijk door de goede enquête waar ook uitleg en voorlichting in zat. Als er geen plan ligt van 'zo wordt het', denkt men niet dat het urgent is of nodig is te komen. De besluitvorming over wat met een plek gaat gebeuren (eindbeeldschets en maatregelenkaart) gaat goed in gesprek met elkaar en heeft ook voorkeur in relatie tot het oplossen van vraagstukken die er liggen.

visie en kader

1

2

oorspronkelijk:
bereikbaar

1

2

oorspronkelijk:
inrichting

1

2

oorspronkelijk:
jongeren

1

2

ruim baan:
aanpak

ruim baan:
participatie en pilot

1

2

ruim baan:
budget

analysekaarten

6. Budget

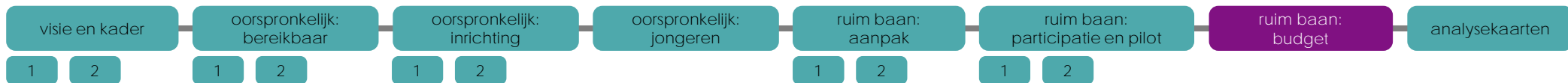
Het huidige speelbudget is gekoppeld aan de toestellen en ondergronden en gaat uit van de 1 op 1 vervanging van de voorzieningen. Uit de analyse is gebleken dat de verdeling van de voorzieningen niet meer past bij de huidige verdeling van de kinderen over de speelbuurten.

Voor een eerlijke verdeling van de voorzieningen over kinderen en buurten is het van belang dat het budget niet aan toestellen gekoppeld blijft, maar per buurt kan worden berekend. De huidige gemiddelde vervangingsbehoefte kan daarbij als richtlijn per jaar worden aangehouden.

Door te kijken naar het aantal kinderen in de buurt en de verdeling over de verschillende leeftijdscategorieën kan worden berekend of er extra investeringen in een buurt nodig zijn of juist een vermindering van voorzieningen door niet te vervangen na afschrijving.

De buurtplekken en steunplekken worden in stand gehouden en waar nodig uitgebreid. Overig budget kan eventueel als extraatje beschikbaar worden gesteld bij initiatieven. Ook de voorzieningen op schoolpleinen en bovenwijkse plekken zoals nu in beheer bij gemeente worden in stand gehouden.

Indien nodig kan een budget mee naar het volgende begrotingsjaar. Dit zal meer flexibiliteit en rust geven. Met name bij initiatieven kan een realisatie langer duren. Het eventueel toegezegde budget voor cofinanciering bij subsidie moet dan natuurlijk wel beschikbaar zijn.

Algemeen Batau-Noord

Er zijn mooi ruime groene plekken aanwezig in Batau-Noord voor het toenemend aantal kinderen, jeugd en jongeren (ruim 480, 390 en 540). Wat ontbreekt op de grotere plekken is echt aantrekkelijke inrichting. De verdeling is goed over de speelbuurten, kinderen en jeugdigen kunnen op goed bereikbare locaties terecht. De grotere locaties voor speel- en sportplekken liggen wel wat verstopt achter woningen. Er is ruimte voor bewonersinitiatieven op bestaande speelplekken of meer (groene) speelaanleidingen zodat informeel spel meer de ruimte krijgt (zoals huttenbouwen, knikkeren, verstoppertje).

Hooiersweide 20 / 22

Voor ruim 130 kinderen en 90 jeugdigen in deze speelbuurt verbeteren tot echt aantrekkelijke buurtplek.

Ringslangweide 41 / 61

Verbeteren tot echt aantrekkelijke iets kleinere buurtplek voor ruim 30 kinderen en 40 jeugdigen in deze speelbuurt, gebruik maken van landschap en leukere toestellen.

Hoeveelheid informele speeluimte

Aantal kinderen

Legenda

- stedelijke plek / sport
- wijkplek / sport
- buurtplek / sport
- steunplek / sport
- initiatiefplek
- schoolplein
- grenzen speelbuurten

Verbeteren Hermelijnweide

Verbeteren tot wijkplek met meer diversiteit aan spelen, sporten en ontmoeten.

Heemraadsweide

Verbeteren tot echt aantrekkelijke skateplek met ook aanbod voor de meiden en goede ontmoetingsvoorziening voor ruim 390 jeugdigen en 540 jongeren in deze wijk.

Dukatenburg

Verbeteren met spelen zodat deze plek een centrale buurtplek wordt voor ruim 50 kinderen en 50 jeugdigen.

Legenda

- stedelijke plek / sport
- wijkplek / sport
- buurtplek / sport
- steunplek / sport
- initiatiefplek
- schoolplein
- grenzen speelbuurten

Judithgaarde bij huisnr. 28

Verbeteren tot wijkplek met meer diversiteit aan spelen, sporten en ontmoeten

Braamgaarde / Perzikgaarde

Verbeteren tot centrale buurtplek inclusief sport en ontmoeting.

Hoeveelheid informele speelruimte

Aantal kinderen

Abdijdrift / Citadeldrift 53

Goed voorbeeld van plek met voldoende ruimte en leuke inrichting.

Opaldrift

Verbeteren inrichting voor uitdagend spelen en diverse sport en ontmoeten in samenhang met sportplek.

Mispelgaarde

Verbeteren sport, bewegen en ontmoeten in combinatie met schoolpleinen.

Rijtuigrift

Verbeteren inrichting voor uitdagend spelen en diverse sport en ontmoeten voor ruim 100 kinderen en 130 jeugdigen.

Algemeen Batau-Zuid

Er zijn mooie ruime groene plekken aanwezig in Batau-Zuid voor het licht afnemend aantal kinderen, jeugd en jongeren (ruim 460, 500 en 570). Wat ontbreekt op de grotere plekken is diversiteit aan spelen, sporten en ontmoeten. De verdeling is redelijk goed over de speelbuurten. Op de centrale buurtplekken maar ook op steunplekken is af en toe aanvulling nodig met speelaanleidingen en toestellen. Er is ruimte voor bewonersinitiatieven op diverse bestaande speelplekken of meer (groene) speelaanleidingen zodat informeel spel meer de ruimte krijgt (zoals huttenbouwen, knikkeren, verstoppertje).

SPELEN IN ZUILENSTEIN/HUIS DE GEER/BLOKHOEVE

Algemeen Zuilenstein/Huis de Geer/Blokhoeve

Voor een toenemend aantal kinderen, jeugdigen en jongeren (ruim 520, 500 en 570) zijn er diverse echt aantrekkelijke plekken in de buurt zoals in het Blokhoeve park. Voor de kinderen en jeugd uit Zuilenstein en Huis de Geer kan de inrichting op de centrale buurtplekken nog een flinke uitbreiding gebruiken. De verdeling van grote en kleine plekken over de wijken is goed tot zeer goed. De grotere parken kunnen nog iets beter benut worden.

BS Vroonestein (Lohengrinhof)

Schoolplein met redelijke diversiteit aan speelmogelijkheden voor de buurt in combinatie met Cellohof en de schoolpleinen die eromheen liggen. Overige plekken in speelbuurt verbeteren met groene speelaanleidingen. In deze speelbuurt is weinig informele speelruimte en er wonen veel kinderen en jeugdigen (ruim 200 en 190).

Kokkebogaard Park

Verbeteren tot wijkplek met meer diversiteit aan spelen, sporten en ontmoeten. Sporten voor een brede doelgroep.

Dr. Poelstraat/ Prof. Aalbersestraat

De circa 30 kinderen en 30 jeugdigen hebben in Huis de Geer voldoende informele speelruimte. Om echt een ontmoetingspunt in de buurt te hebben moet de speelplek aan de Dr. Poelstraat echt uitdagerend worden gemaakt. De plek aan de Prof. Aalbersestraat kan dan meer gericht worden op sport.

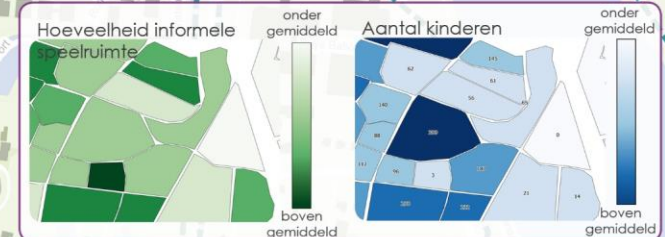
Legenda

- stedelijke plek / sport
- wijkplek / sport
- buurtplek / sport
- steunplek / sport
- initiatiefplek
- schoolplein
- grenzen speelbuurten

Blokhoevepark

Goed voorbeeld divers ingericht speel-, sport- en beweegplek met een buurtversterkende functie voor ruim 110 kinderen, 140 jeugdigen en 110 jongeren in Blokhoeve.

Algemeen Doorslag

Voor een afnemend aantal kinderen, jeugdigen en jongeren (ruim 330, 360 en 410) zijn er niet veel echt aantrekkelijke plekken in de wijk. Vooral de wijkplek tussen de Buizerdlaan en Velduil is wel aantrekkelijk ingericht. Voor de kinderen en jeugd kan de inrichting op de centrale buurtplekken nog verbetering gebruiken. Op diverse plekken is noodzaak voor investeringen in sport- en ontmoetingsplekken.

Tussen Buizerdlaan en Velduil

Door de inrichting heeft deze plek een grote aantrekkingskracht. De ontmoetingsvoorzieningen moeten hierbij passend gemaakt worden.

Bosuil 17

Voor de ruim 70 kinderen en 80 jeugdigen in deze speelbuurt verbeteren buurtplek, gebruik ook het landschap.

IJsselsteinseweg / Stormvogel 7

Voor de ruim 40 kinderen en 30 jeugdigen verbeteren tot buurtplek met aandacht voor meidensport en ontmoeting.

Legenda

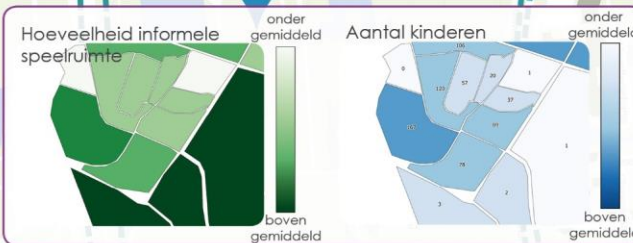
- stedelijke plek / sport
- wijkplek / sport
- buurtplek / sport
- steunplek / sport
- initiatiefplek
- schoolplein
- grenzen speelbuurten

Overige centrale buurtplekken
Alle overige centrale buurtplekken in de wijk Doorslag verbeteren voor kinderen en jeugdigen zodat ze meer aantrekkelijker worden.

Ringfazant 61

Centraal gelegen parkzone verbeteren tot wijkplek met meer diversiteit aan spelen, sporten en ontmoeten in samenhang met naastgelegen sportplek.

Algemeen Fokkesteeg

Voor het iets afnemend aantal kinderen, jeugdigen en jongeren (ruim 420, 460 en 580) zijn er op redelijk korte afstand van elkaar voldoende speelplekken te vinden. Bij de meeste speelplekken ontbreekt echter een uitdagende inrichting, de plekken zijn saai. Er is voldoende ruimte om wel uitdagende plekken te maken voor spelen, sporten en ontmoeten. De wijk wordt door barrières zoals 50 km-wegen verdeeld in 3 speelbuurten. Voor iedere speelbuurt is minimaal 1 echt aantrekkelijke buurtplek nodig.

Trapveld Fokkesteeg (t.o. school)

Voor de ruim 460 jeugdigen en 580 jongeren een belangrijke sport- en ontmoetingsplek in de wijk. Verbeteren met meerdere sporten, watertappunt en goede ontmoetingsvoorzieningen.

Bergerveste 7

Voor de ruim 140 kinderen en 120 jeugdigen verbeteren tot centrale buurtplek. De inrichting is nu erg karig om te dienen als ontmoetingsplek voor iedereen.

Deventerschans 9

Voor de ruim 180 kinderen en 230 jeugdigen in deze speelbuurt een wijkplek mits verbeterd met meer diversiteit aan spelen, sporten en ontmoeten, gebruik maken van het landschap.

Mokerschans 6

Verbeteren als onderdeel van wijkspiegelstrook met speelaanleidingen, groen en landschap en ontmoetingsvoorzieningen.

Legenda

- stedelijke plek / sport
- wijkplek / sport
- buurtplek / sport
- steunplek / sport
- initiatiefplek
- schoolplein
- grenzen speelbuurten

Graaf Boudewijnlaan

Verbeteren met speelaanleidingen.

Graaf Ferdinandlaan

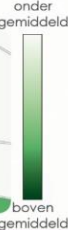
Verbeteren speels landschap, diverse sporten en ontmoeting.

Graaf Dirklaan

Voor de ruim 90 kinderen en 105 jeugdigen in deze speelbuurt de plek verbeteren met uitdagend toestel en landschap.

Hoeveelheid informele speelruim

Aantal kinderen

Algemeen Galecop

Aan de randen van de wijk liggen mooie ruime en goed ingerichte speel-, sport- en ontmoetingsplekken. De parken zijn hier goed benut. In de wijk ontbreken echt aantrekkelijke plekken voor afnemend aantal kinderen, jeugdigen en jongeren (ruim 380, 420 en 820). De grootste kinderiek is hier voorbij. Deze plekken liggen ook nog eens op flinke afstanden van elkaar waardoor het zelfstandig spelen onder druk komt te staan. Ook het ontbreken van speelgroen in de wijk (verstopplekken, huttenbouwplekken) is hier een gemis voor het spelen van de jeugd.

Verbeteren steunplekken

Alle ruimte, en zeker die op steunplekken, moet benut worden voor verbetering van de hoeveelheid speelgroen in deze wijk zodat de jeugd echt de kans krijgt om te ontdekken en zichzelf te ontwikkelen.

M. Roelantshove 1

Voor de ruim 60 kinderen en 90 jeugdigen verbeteren tot centrale buurtplek met ontmoeting voor jong tot oud, gebruik ook het groen voor spelen.

Jacob van Ruisdaelhage 2

Goed voorbeeld van aantrekkelijke plek aan de rand van de wijk. Goed bereikbaar ook.

Galecopperlaan

Ruime en groene plekken met inrichting die voor kinderen en jongeren uit geheel Nieuwegein aantrekkelijk is.

Legenda

- stedelijke plek / sport
- wijkplek / sport
- buurtplek / sport
- steunplek / sport
- initiatiefplek
- schoolplein
- grenzen speelbuurten

Frederik van Eedenhove 42

Voor de ruim 190 kinderen en 220 jeugdigen zijn er in deze speelbuurt 2 echt aantrekkelijke buurtplekken nodig. Frederik van Eedenhove verbeteren tot centrale buurtplek voor jong tot oud, gebruik landschap voor spelen. Dit geldt ook voor de speelplek aan de Galecopperlaan.

Lucas Galecopschool

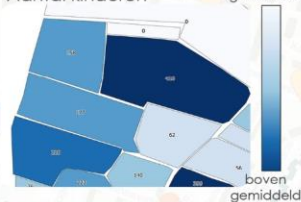

Voor de ruim 30 kinderen en 30 jeugdigen landschap beter gebruiken en herkenbaar maken voor spelen op het schoolplein (vergroenen).

Hoeveelheid informele speelruimte

Aantal kinderen

SPELEN IN HOOGZANDVELD/ZANDVELD/LEKBOULEVARD

Legenda

- stedelijke plek / sport
- wijkplek / sport
- buurtplek / sport
- steunplek / sport
- initiatieplek
- schoolplein
- grenzen speelbuurten

Lavendelhof

Voor de ruim 80 kinderen en 60 jeugdigen verbeteren tot centrale buurtplek met toevoeging van uitdagend toestel en variatie in landschap.

Lupinestraat / Lotusplantsoen

Voor een brede doelgroep (0-99 jaar) verbeteren tot echt aantrekkelijke wijkplek, met spelen, bewegen en ontmoeten.

Middelmondepad 2

Zorgen voor diversiteit in sport en goede ontmoetingsvoorziening.

Hoeveelheid informele

Aantal kinderen

Lekboulevard via fietspad

Grote groene speelplek met uitgebreide speelmogelijkheden voor geheel Nieuwegein aantrekkelijk.

Oosterstraat

Saaie grijze plek omvormen tot aantrekkelijke natuurspeelplek voor kinderen, de jeugd kan gebruik maken van de voorzieningen op het schoolplein aan de Kastanjestraat.

Lijsterbesstraat 35

Voor de ruim 120 kinderen en 80 jeugdigen sterk verbeteren tot centrale plek om te spelen en te ontmoeten. Ook voldoende ontmoetingsruimte bieden voor (groot-) ouders.

Algemeen Hoogzandveld, Zandveld, Lekboulevard

Voor het toenemend aantal kinderen, jeugdigen en jongeren (ruim 450, 410 en 490) zijn er vooral in Hoogzandveld ruime groene plekken. De wijk Lekboulevard heeft een uitzonderlijk grote natuurspeeltuin aan de Boulevard. In Zandveld ontbreken echt grote aantrekkelijke buurtplekken.

SPELEN IN JUTPHAAS/WIJKERSLOOT

Van Herwijnenplantsoen

Voor ruim 140 kinderen en 110 jeugdigen meest centraal gelegen. Voor de jeugd plek verbeteren met meer uitdaging in het landschap en een leuk toestel.

Nijpelsplantsoen

Voor ruim 360 jeugdigen en 430 jongeren kan dit een centraal punt worden om te sporten en ontmoeten als diversiteit in sport wordt bevorderd met aandacht voor meiden.

Schoolpleinen Nanningalaan

Voor ruim 130 kinderen en 140 jeugdigen een belangrijk ontmoetingspunt in deze speelbuurt. Openbaarheid van de pleinen geeft kinderen ook in de weekends kans om van deze voorzieningen gebruik te kunnen maken samen met hun familie.

Algemeen Jutphaas / Wijkersloot

Voor een toenemend aantal kinderen, jeugdigen en jongeren (ruim 390, 360 en 430) is er genoeg groene informele speelruimte te vinden in de wijk. Op diverse plekken zijn grote aantrekkelijke plekken gerealiseerd. Omdat de afstanden tussen speelplekken, zeker aan de oostzijde, groot zijn is ook een goede inrichting nodig voor de steunplekken verder weg van de centrale buurtplek.

Nijpelsplantsoen

Voor ruim 50 kinderen in de nabije omgeving het spelen en ontmoeten hier aantrekkelijker maken. Hierdoor wordt het zelfstandig spelen in deze buurt bevorderd.

Legenda

- stedelijke plek / sport
- wijkplek / sport
- buurtplek / sport
- steunplek / sport
- initiatiefplek
- schoolplein
- grenzen speelbuurten

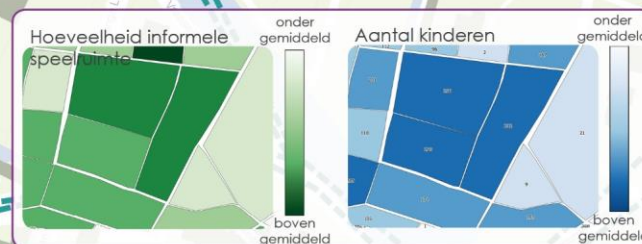
Drilleveld

Voor ruim 25 kinderen en 35 jeugdigen meest aantrekkelijke plek in de omgeving. Verbeteren met uitdagend toestel en speelaanleidingen.

Professor Doctor Hesselaan

Aantrekkelijke plek voor de gehele wijk. Wel zorgen voor diversiteit in sport en goede ontmoetingsvoorziening zodat bredere doelgroep zich er thuis voelt.

SPELEN IN STADSCENTRUM/MERWESTEIN

Algemeen Stadscentrum, Merwestein

Het aantal kinderen neemt in de wijken Stadscentrum en Merwestein weer iets toe ten opzichte van het aantal jeugdigen en jongeren (ruim 190, 140 en 130). In Stadscentrum wonen net iets meer kinderen dan in Merwestein. Er zijn vooral kleine verharde plekjes in de buurt, het ontbreekt aan een uitdagende plek voor kinderen en jeugdigen. De afstanden tussen de plekken zijn echter weer niet zo groot waardoor kinderen met verzorgers en jeugdigen prima zelfstandig op pad kunnen gaan.

Centrum ook voor kinderen!

Dit aantrekkelijke winkelgebied biedt ook mogelijkheden voor een speelse invulling zodat het nog meer een verblijfsgebied wordt voor jong en oud.

Legenda

- stedelijke plek / sport
- wijkplek / sport
- buurtplek / sport
- steunplek / sport
- initiatiefplek
- schoolplein
- grenzen speelbuurt

Ruiterstede

Voor ruim 100 kinderen en 60 jeugdigen meest ruime plek in de speelbuurt. Hier is een mogelijkheid om een centrale buurtplek in te richten.

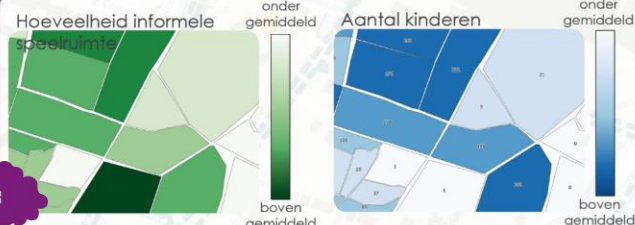
Zoekgebied Veenwal

Voor ruim 60 kinderen in de nabije omgeving in overleg gaan met het kinderdagverblijf of er een mogelijkheid bestaat tot bredere benutting.

Merweplein als centrale buurtplek

Voor minimaal 80 kinderen en 70 jeugdigen passend bij het stedelijke plein een speelse aanvulling zoeken zodat deze plek ook een centrale buurtplek kan zijn voor het spelen.

Julianaweg (ingang Emmaweg)

Voor ruim 90 kinderen en 100 jeugdigen ruime plek en ook redelijk bereikbaar. Vooral verbeteren met speel- en ontmoetingsmogelijkheden voor jong tot oud.

Beatrix / Margrietstraat

Klein plekje met wat saai en grijs inrichting voor kinderen en jeugdigen. Bij vervanging uitdagender en groener inrichten.

Gildenborglaan

Goed ingericht trapveldje voor circa 50 jeugdigen in omgeving. Voor 40 de kinderen die er omheen wonen ontbreekt hier nog een mogelijkheid om te spelen. Zelfstandig op pad gaan naar een speelplek is hier nu niet mogelijk.

Legenda

- stedelijke plek / sport
- wijkplek / sport
- buurtplek / sport
- steunplek / sport
- initiatiefplek
- schoolplein
- grenzen speelbuurten

Vuursteenoever / Leisteenoever

Ruime plek met saai inrichting voor ruim 40 kinderen en 70 jeugdigen in de nabije omgeving. Verbeteren uitdaging in het spelen.

Burgemeester De Geerplantsoen

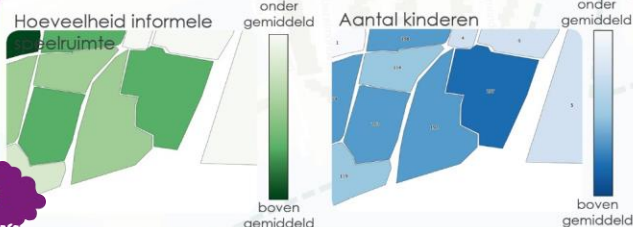
Voor ruim 110 kinderen en 120 jeugdigen in deze speelbuurt een ruime plek met redelijk aantrekkelijke inrichting. Om echt aantrekkelijk te zijn ook het groen speelser maken.

Prinsessenweg Park

Uitstekende sportvoorziening voor de ruim 220 jeugdigen en 250 jongeren in deze wijk. Aanvullen voor met goede ontmoetingsvoorzieningen.

Algemeen Vreeswijk

In Vreeswijk wonen ruim 200 kinderen, 220 jeugdigen en 250 jongeren. De grenzen gevormd door de watergangen maken dat er 2 speelbuurten in Vreeswijk ontstaan met ieder zo rond de 100 kinderen en 100 jeugdigen. Er zijn gelukkig voldoende ruime groene plekken in de wijk aanwezig waar de jeugd ruimte vindt om in het groen te kunnen spelen. De plekken liggen ook goed verspreid door de wijk. Gezien de afstanden van de plekken hebben steunplekken hier ook een belangrijke functie in verband met de bereikbaarheid.

Advies speelplekken Rijnhuizen

De Nieuwegeinse speelruimtenorm gaat uit van speelbuurten waar binnen kinderen tot een jaar of 8 à 10 zelfstandig kunnen buitenspelen. In iedere speelbuurt ligt een buurtplek met daarnaast eventuele steunplekken voor sport of spelen waar tekorten zijn of hoge kinderdichtheden in een doelgroep. Uitgaande van het huidige kwaliteitsplan kunnen op basis van de ruimtelijke inrichting, wegenstructuur en bouwplannen vooralsnog 7 speelbuurten onderscheiden worden (zie kaart). Een op de Nieuwegeinse norm ingestoken plekkenplan voor kinderen en jeugd is dan:

- Bovenwijkse voorzieningen voor alle doelgroepen in Park Rijnhuizen (voorzien in kwaliteitsplan, zie kaart kwaliteitsplan).
- 7 centrale buurtplekken voor 0-11 jarigen (min of meer voorzien in kwaliteitsplan oranje en paarse sterren).
- Steunplekken of initiatiefplekken in beginfase waar veel kinderen wonen (voorzien in kwaliteitsplan gele sterren).

Voor jongeren:

- Om de jongerenpiek op te kunnen vangen zijn minimaal 3 goede sport- en beweegplekken nodig en daarnaast nog 3 trapveldjes of iets dergelijks (lijkt niet voorzien in kwaliteitsplan). Kan ook gecombineerd met de jeugd 6-11 jaar op de buurtplekken of met volwassenen buitensport bootcamp, calisthenics). Ook telt het fiets/wandel/skate netwerk voor één plek.
- Verder zijn voldoende ontmoetingsplekken nodig maar deze lijken gezien het thema van de wijk voldoende aanwezig te komen langs fiets- en wandelroutes. Wel is het goed om 1 verwijsplek aan te wijzen voor de 'late' avondjes. Vooralsnog lijkt hiervoor Park Rijnhuizen hiervoor het meest aangewezen (wat verder van woningen).

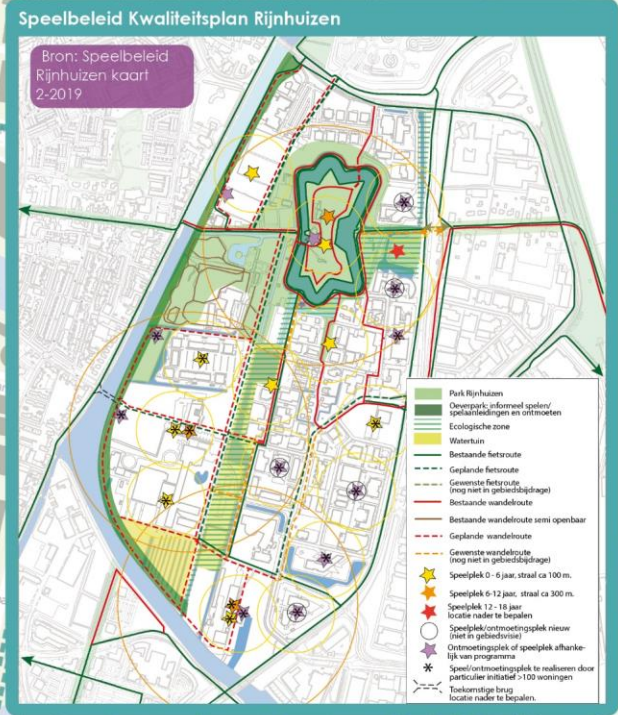
Uitgangspunten

Op basis van studies in Leidsche Rijn, Vleuten de Meern (Utrecht), Volgerlanden (bij Hendrik Ido Ambacht), Wilgenrijk (bij Maassluis) en Het Palet (Dronten) moet op de piek rekening gehouden worden met circa 0,9 kind per woning. Echter in deze wijk zal dit deels wat lager liggen. Bij appartementen kan gemiddeld met 20% minder kinderen gerekend worden en bij sociale huur gezinwoningen gemiddeld met 20% extra kinderen. Er zijn wel appartementen maar geen sociale huur. Verder zit er in transformatie minder een piek dan in nieuwbouw blijkt uit transformaties in Utrecht.

Uitgaande van circa 1.500 woningen transformatie met veel appartementen en 1.000 woningen nieuwbouw verwachten wij in totaal gemiddeld 0,7 kind per woning. Dit zijn ruim 1.750 kinderen.

Er worden bij speelruimte drie doelgroepen onderscheiden. Uit onderzoek blijkt dit de onderscheiden behoeftegroepen te zijn voor spelen in de openbare ruimte. De verdeling op de piek is ongeveer 30% kinderen 0 tot en met 5 jaar, 30% jeugd 6 tot en met 11 jaar en 40% jongeren 12 tot en met 18 jaar (dit zijn nl 7 levensjaren in plaats van 6 bij andere doelgroepen).

De piek zal zich daarbij opbouwen van eerst deze aantallen kinderen, 3 a 4 jaar later de jeugd en 8 jaar later de jongeren. Dit komt omdat er vaak zinnen komen wonen die al kinderen hebben tussen 0 en 8 jaar. Zeker in iets duurdere koopsegment.

Bron: Sfeergebieden Kwaliteitskader (pag. 18 Ruimtelijke Kwaliteit Mooi Rijnhuizen 7-1-2019)

Informele What's Upplekken
 Het informeel spelen voor jongeren is het elkaar op straat ontmoeten. Nieuwegein kent veel ruimte in en om de wijken waar dit kan. In de parken, maar ook langs watergangen en in de grotere plantsoenen in de woonbuurten zelf. De meest krap opgezette delen zijn Bataau-Noord en -Zuid. Hier is minder ruimte en wonen meer jongeren. Bij het ontmoeten is dit merkbaar door meer overlastmeldingen.

In de huidige situatie zijn er voldoende informele ontmoetingsplekken What's Up (meer dan 90) te vinden. Dit is op de speelplekken, in de parken, langs de waterkanten. Deze plekken hebben een bankje, muurtje, randje, vlinder, betonlementen en dergelijke waar de jongeren even op kunnen zitten kletsen. En niet alleen jongeren maar ook buurtbewoners en senioren maken hiervan graag gebruik.

Formele sport- en Stay Aroundplekken

Er liggen circa 65 sportvoorzieningen in Nieuwegein. Hiervan liggen er 5 op een schoolplein. Het aanbod is in het verleden gericht geweest op de jongerenplek die nu langzaam aan zijn eind komt. Gezien het aantal kinderen en jeugd dat stabiel blijft rond de 3.800 zal ook het aantal jongeren voorlopig rond de 4.500 blijven. De behoefte aan sportplekken ligt daarmee rond de 45. Dit houdt in dat er iets teruggegaan kan worden in het aantal plekken. Veel plekken zijn eenvoudige trapveldens. Deze kunnen gewoon blijven liggen tot einde levensduur. De inrichting van de sportplekken is niet gevarieerd. Het aanbod bestaat vooral uit voetbal, basketbal, tafeltennis en skaten.

In de huidige situatie zijn er onvoldoende formele ontmoetingsplekken Stay Around (circa 60 nodig). Dit komt omdat er op veel sportplekken een ontmoetingsvoorziening ontbreekt. Dit hoeven niet gelijk overkappingen te zijn, maar wel elementen om wat langer op te kunnen zitten en hangen. Een paar banken of andere zitaanleidingen. Slim ontworpen hoogteverschil brengt vaak al veel mogelijkheden. Door op iedere sportplek ook ontmoeting aan te bieden wordt voorzien in de behoefte.

Daarnaast is het goed om nog circa 15 Stay Aroundplekken aan te wijzen. Deze plekken zijn nu niet goed in beeld en variëren ook door keuzes van jongeren. Voorgesteld wordt 5 mobiele plekken in te zetten en bij de uitwerking van de plannen in elke wijk een extra Stay Around aan te wijzen of te realiseren.

Door het ontbreken van goede ontmoetingsvoorzieningen en het eenzijdig sportaanbod vooral op de jongens gericht komen de meiden minder buiten en bewegen ze minder. Door zitmogelijkheden, grote schommels, evenwicht- en draaitoestellen (wiebelplatformen en supernova), klimtoestellen met zitplateau's te plaatsen kan hierin verandering worden gebracht. Verder zitten meiden veel op turnen, hockey en teambalsporten. Door meer multifunctionele inrichting van de sportplekken en netsporten ook mee te nemen kan meer variatie worden geboden.

Legenda

- stedelijke plek / sport
- wijkplek / sport
- buurtplek / sport
- steunplek / sport
- No Probleemplek (NP)
- Stay Aroundplek (SA)
- What's Upplek (WU)

No Probleemplekken

In de praktijk blijkt dat als er 500 jongeren dicht op elkaar wonen en een behoefte is aan verwijsplekken waar deze jongeren niet gelijk tot overlast zijn. Dit zijn plekken die wat verder van de wijken liggen. Hiervan zijn er gerekend met 4.500 jongeren in Nieuwegein in totaal 9 nodig. Deze plekken zijn op dit moment wel aan te wijzen, maar een goede ontmoetingsvoorziening is hier niet aanwezig. De jongeren kiezen dan ook liever voor andere plekken in Nieuwegein met soms de overlast van dien. Op deze plekken is een droogstamogelijkheid zeker wenselijk. Er zijn 9 plekken aangewezen die gelijk ook een Stay Around functie hebben.

Variatie en spreiding

Jongeren houden van zelf bepalen en kiezen wat ze willen doen en met wie. Door veel variatie aan te bieden verspreid over Nieuwegein met specifiek aanbod (bijvoorbeeld skaten) en multifunctioneel (kooien) is er voor hen altijd wat te kiezen. De behoefte van jongeren bestaat voornamelijk uit informatie ontmoeten op eigen gekozen plekken. Verder is een plek beter als er iets te doen of te zien is.

Jongeren in de openbare ruimte

Voor elke 15 jongeren een plek verdeeld naar...

50% KISS & GREET

30% WHAT'S UP

SUCCESSFACTOREN

- * VOLDOENDE PLEKKEN
- * GOEDE SPREIDING
- * GEVARIËERDE PLEKKEN

20% STAY AROUND

1 per 100 PLAYGROUND

1 per 500 NO PROBLEM

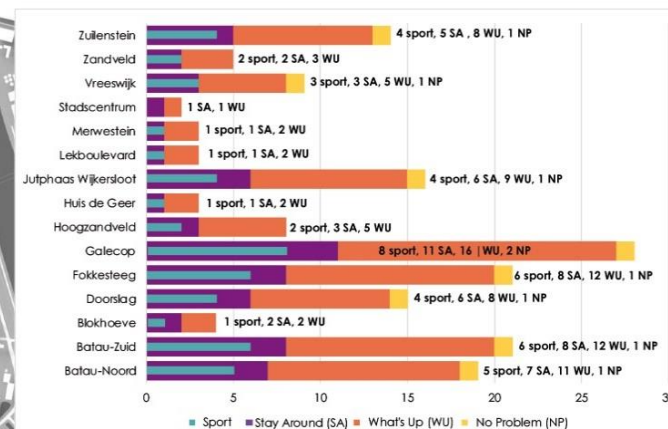
Bevolkingsontwikkeling

De komende 10 jaar daalt het aantal jongeren met ongeveer 350, 6% afname op nu circa 4.900. De spreiding over de buurten zal niet veel veranderen. In Batau-Noord neemt het aantal jongeren wel wat toe en in Galecop wat meer af. Dit maakt ongeveer 1 voorziening verschil uit in het aanbod.

Ontwikkeling aantal jongeren per wijk

	aantal 2019	aantal 2025	aantal 2031
Batau-Noord	542	472	550
Batau-Zuid	575	590	552
Blokhoeve	114	162	139
De Wiers	18	11	3
Doorslag	418	429	393
Fokkestee	580	543	499
Galecop	821	544	464
Het Klooster	0	3	2
Hoge Landen	0	0	1
Hoogzandveld	237	237	271
Huis de Geer	80	39	36
Julphaas Wijkersloot	439	426	459
Laagraven	2	0	4
Lekboulevard	88	85	71
Merwestein	86	86	102
Park Oudegein	3	2	1
Plettenburg	9	6	10
Rijnhuizen	23	14	12
Stadscentrum	49	75	117
Vreeswijk	254	264	243
Zandveld	173	161	180
Zuilenstein	381	388	432
Totaal Nieuwegein (inclusief overige wijken)	4.892	4.539	4.541

Benodigde ontmoet- en sportplekken per wijk in 2019

Benodigde ontmoet- en sportplekken Nieuwegein in 2019 en 2031

1 Schoolplein Mauritschool

In overleg met school het schoolplein verbeteren en toestel aanbod onderzoeken. Kinderen willen prikstruiken vervangen door 'speelbeplanting', voetbalruimte behouden en extra zit- en speelaanleidingen.

2 Plein Anna van Rijnsschool

In overleg met school nagaan of plein kan worden opgesteld als beweegplein voor jeugd en jongeren. Als dit kan dan het plein verbeteren voor sport en bewegen.

Legenda

- Centrale buurtplek 0 t/m 11 jaar
- Centrale plek jongeren sport/ontmoeten
- Steunplek 6 t/m 18 jaar
- Initiatieplek zonder initiatiefnemers
- Initiatieplek met initiatiefnemers
- Gevaarlijke oversteeplekplaats
- Grenzen speelbuurten

3 Wiersdijk 88 (naast Voorhof)

Inrichten informele speelruimte met natuurlijke speelaanleidingen als heuvels en laagtes (waterberging en -speel), wilgentakken, kelen en boomstammen.

6 Oversteekplaatsen

Henri Dunantlaan

Belangrijke oversteeplekken voor spelen. Markeren oversteeplekken in de buurt voor 4 t/m 10 jarigen.

9 Speelplek hoek Iepstraat en Lijsterbesstraat

Verbeteren speelplek voor 0-11 jaar. Kinderen willen supernova en trapveld houden. In ontwerp meer aandacht voor omgevingsinrichting in relatie tot de speelboestellen

10 Lijsterbesstraat

(achter nr 98-190)

Omvormen plek naar informele speelruimte met fietscrosshoekje en natuurlijke speelaanleidingen (wens van kinderen) of invulling geven aan een bewonersinitiatief.

11 Pleintje tussen Wilgenhof en Iepstraat

Omvormen plek naar informele speelruimte met natuurlijke speelaanleidingen of invulling geven aan een bewonersinitiatief.

4 Accatiestraat

Ontwerpen en inrichten initiatieplek samen met initiatiefnemers en omwonenden voor doelgroep 0 t/m 11 jaar.

5 Tussen Oosterstraat

en Handelskade

Omvormen naar plek voor 6 t/m 18 jaar. Kinderen krijgen plek op Accatiestraat. Vergroenen en meer sport- en ontmoetingmogelijkheden bieden.

7 Eikstraat (bij nr 28)

Omvormen plek naar informele speelruimte met speelaanleidingen of invulling geven aan een bewonersinitiatief.

8 Hazelaarstraat

(bij brandweerkazerne)

Informele speelruimte inrichten met speelaanleidingen die sloopverkeer van brommers en fietsers over de stoep ontmoedigen.

Toetsing speelruimtevisie

De speelruimtevisie is op een aantal manieren getoetst in de wijk Zandveld. Zo is er een kinderrondgang door de buurten geweest, een interactieve enquête gehouden onder bewoners en een inspraakavond georganiseerd waar bewoners hun ideeën en wensen kenbaar konden maken.

Kinderrondgang

Kinderen uit groep 6, 7 en 8 van de Mauritschool hebben tijdens een rondgang door de buurt hun eigen ideeën en wensen over buiten spelen kenbaar kunnen maken. Zij hebben verteld en laten zien waar zij graag spelen en wat ze het liefste doen, wat hun favoriete speelplekken zijn. En ook verteld wat er beter zou kunnen of wat zij missen in de wijk. Op deze manier is een goed beeld verkregen van hoe de doelgroep de speelruimte ervaart en gebruikt en welke maatregelen zij wensen.

Bewonersavond

Vanuit de beleidsvisie en de analyse van de wijk zijn een aantal maatregelen voorgesteld ter verbetering van de speelruimte in Zandveld. Door middel van input uit de kinderrondgang en de enquête zijn deze maatregelen aangescherpt en bijgesteld. Tijdens de inspraakavond zijn de voorgestelde maatregelen gepresenteerd aan de bewoners. Vervolgens konden bewoners tijdens een uitgebreide workshop aangeven of ze het eens waren met de voorgestelde maatregelen en daar zelf wensen en ideeën toevoegen. In de definitieve maatregelenkaart zijn ook deze ideeën meegenomen.

Vraag uit de enquête:

Wat vond je vroeger leuk om te doen als je buiten speelde?

Verstopperij, buskruit, stoepranden, voetballen

Hutten bouwen, klimmen en klauteren

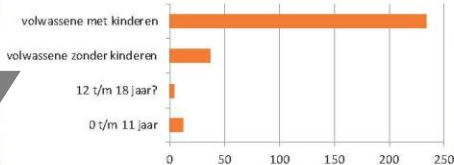
Hoe graag wens je je (klein)kinderen dezelfde speelherinneringen toe? (1 = helemaal niet en 10 = net zo veel)

Enquête

Door middel van een interactieve enquête zijn bewoners uitgebreid bevestigd over de speelruimte in hun buurt. Hiermee werd een groot aantal bewoners bereikt. Dit geeft een goed beeld van de speelruimte in de buurt, wat veel gebruikte en goede speelplekken zijn en ook wat minder fijne of minder gebruikte plekken zijn. Ook gevaarlijke oversteekplaatsen kwamen hiermee in beeld. De grote respons levert een goed beeld van wat er leeft in de wijk, waar kansen liggen en wat verbeterpunten zijn.

Aantal respondenten naar leeftijd

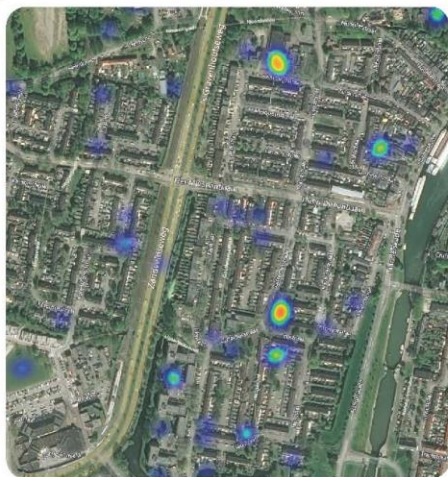

Vraag uit de enquête:

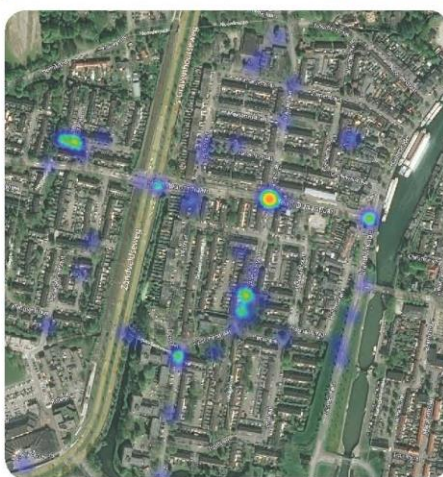
Als we extra geld zouden uitgeven voor de wijk, wat zou je dan verbeteren of toevoegen? Hier 2 voorbeelden van antwoorden die opmerkelijk vaak gegeven zijn.

Het verkeer veiliger maken voor kinderen

Een centraal mooi groot speeltuintje waar alle kinderen aan bod komen. Waar de buurt zich met elkaar verbindt

Heatmap van de leukste plekken in de wijk. De leukste plekken in de wijk komen overeen met de centrale buurtplekken uit de speelruimtevisie

Heatmap van gevaarlijke plekken in de wijk. Oversteekplaats op de Henri Dunatlaan wordt als erg gevaarlijk ervaren

Leerpunten

Rondwandelen met kinderen geeft snel veel informatie en input voor maatregelen en is bovendien superleuk om te doen. Werkt eigenlijk altijd.

Per buurt moet gekeken worden welke werkvorm met volwassenen werkt. Plekspreekuur, rondwandeling, enquête en buurtavonden zijn opties. Een goede interactieve enquête zal altijd informatie opleveren.

Jongeren zijn lastig te bereiken. Maatwerk is nodig. Opzoeken op straat, via jongerenwerk, via een middelbare school of een enquête zijn opties.

De focus tijdens participatie schuift snel naar speelplekken en toestellen. Informeren en inspireren op informele speelruimte en speelaanleidingen is nodig om meerwaarde te bereiken.

De speelruimte is voor iedereen. Gezamenlijk gesprek hierover is uitgangspunt. Dit is anders dan stemmen of enkele bewoners laten bepalen.